

Eendenhouder door schade en schande wijs geworden

‘Vooral eendenboer’

Pluimveehouderij | Tekst en foto's: Tessa Nederhoff

Zo'n twintig jaar geleden begonnen Gea en Alex van der Kamp zonder specifieke ervaring een eendenhouderij. "Deze sector was vrij van quota", verklaart Van der Kamp hun keuze. Inmiddels is het bedrijf verplaatst en uitgegroeid tot een onderneming met 78.000 eenden.

In het Overijsselse Dalfsen staat het pluimveebedrijf van Alex en Gea van der Kamp. Ze houden in drie schuren zo'n 78.000 peking-eenden. "Op deze vierkante meters kun je 180.000 vleeskuikens houden", meent Van der Kamp. De schuren, die een gezamenlijke oppervlakte hebben van 7500 vierkante meter, staan er pas een jaar. "In mei 2010 is

Van uitval heeft eendenhouder Alex van der Kamp weinig last. "Eenden zijn sterke dieren, er komt geen antibiotica of enting aan te pas."

de bouw begonnen. Er zijn drie nieuwe stallen gebouwd en een nieuwe stroloods. De eerste eenden zaten er in oktober dat jaar in."

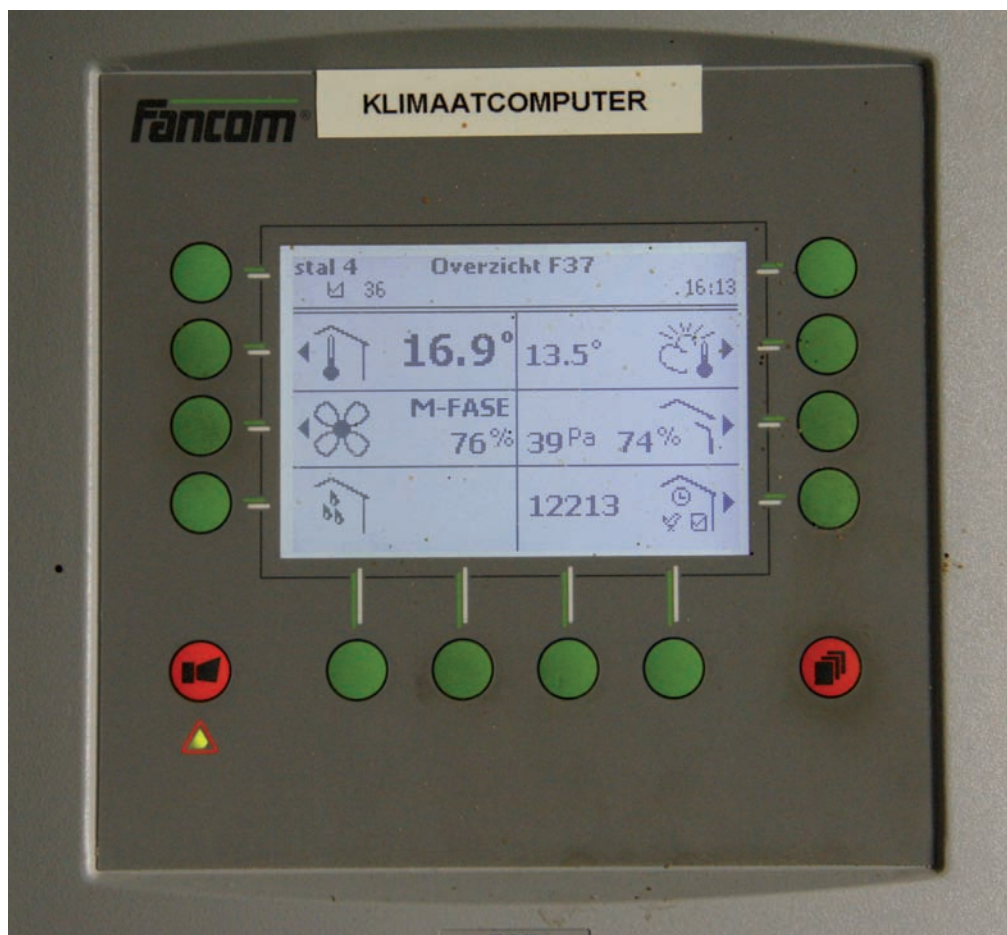
Bij het bedrijf zit acht hectare grond. Op een deel daarvan grazen de pony's van de drie kinderen. "Op de rest staat mais van mijn broer, die heeft een melkveebedrijf", vertelt de eendenhouder.

Begin

Het echtpaar Van der Kamp begon in 1990 met het bedrijf in Hattem. "We hadden het oorspronkelijke melkveebedrijf van Gea's moeder overgenomen en de ligboxenstal omgebouwd tot eendenstal." De keuze voor een eendenhouderij lag niet direct voor de hand; geen van beiden had daarmee ervaring. "Maar het was een sector die nog vrij was van allerlei quota, vandaar dat we voor de eenden kozen", legt Van der Kamp uit. Daarbij is de eendensector zo klein dat er nauwelijks regelgeving voor is. Momenteel zijn er in Nederland zo'n 60 à 70 eendenhouders, circa vijf vermeerderders en twee broederijen, meent Van der Kamp. Ze begonnen met 2000 eenden en werden door schade en schande wijs. Uiteindelijk groeide het bedrijf in Hattem uit tot 28.000 eenden. "In het begin werkten we er nog naast, maar al snel werd het bedrijf het hoofdkomen", vertelt de eendenhouder.

Uitbreiding

Om de bedrijfsvoering efficiënter te maken, wilde de familie een paar jaar geleden uitbreiden. "In Hattem hadden we een staloppervlakte van 2850 vierkante meter en geen mogelijkheden om uit te breiden als gevolg van de Natura 2000-regelgeving. Vandaar dat we op zoek zijn gegaan naar een andere plek om het bedrijf voort te zetten. Gelukkig kregen we het vertrouwen van de bank." Uiteindelijk kwam de familie via via in Dalfsen uit. "Hier ben ik opgegroeid, mijn ouders wonen er ook", vertelt Van der Kamp. Op de plek van het huidige bedrijf was al intensieve veehouderij. De gemeente

Op de klimaatcomputer van Fancom zijn veel gegevens af te lezen, waaronder temperatuur en onderdruk.

deed dan ook niet moeilijk over vergunningen. "Het is een boerengemeente die heel meegaand is", stelt hij. Problemen hebben zich niet voorgedaan toen de familie het bedrijf verplaatste, ook niet bij de buurt. "We werden meteen geaccepteerd."

Verschillen

De stallen werden gebouwd door Exel Lemele en de installatie werd uitgevoerd door Agrotechniek. Hierbij is gekozen voor nokventilatie. "Wanneer de stroom uitvalt, ontstaat er bij dit systeem altijd nog een natuurlijke trek." Een groot voordeel van de nieuwe stallen vindt de ondernemer dat ze uit twee delen bestaan. In die delen zitten de eenden per leeftijdscategorie: opfokeenden tot drie weken en afmesteenden tot zes en een halve week. "In de nieuwe stal trekken we een schuif los en zitten de eenden meteen in het juiste gedeelte wanneer ze moeten worden verplaatst. In de vorige stal moesten we ze verplaatsen van de opfokstal naar een afmeststal."

In Hattem strooide Van der Kamp vijftien jaar met de hand 250 ton stro per jaar. De laatste vijf jaar strooide hij de stallen ma-

chinaal waarbij hij tussen de eenden doorreed. Met de komst van de nieuwe stallen is het strooien makkelijker geworden. "Nu strooi ik met een stroverdeler achter de trekker", vertelt Van der Kamp. "We hebben een pad door elke schuur waar we doorheen rijden om te strooien." De stallen zijn 25 meter breed en de strooier van VDW kan zo'n 15 meter breed strooien. Daarnaast zijn de stallen beter geïsoleerd dan de oude stal en zijn alle systemen voorzien van een frequentieregelaar. "Het stroomverbruik valt ons mee, het is minder dan we hadden berekend", aldus de ondernemer. De familie heeft wel nagedacht over manieren om het stroomverbruik verder terug te dringen, maar vindt de investeringen te groot. "We willen graag het stroomverbruik terugdringen met zonnepanelen, maar vinden dat nog te duur", zegt Van der Kamp. "Trouwens, ik wil eendenboer zijn en me vooral daarmee bezighouden." Ook heeft hij overwogen om hout te verstoren om het gasverbruik terug te dringen, maar zag ervan af. "Ook daarbij geldt dat ik eendenhouder ben en geen energieproducent." >>

>>> 'Vooral eendenboer'

Sinds een jaar zitten de 78.000 pekingeenden in drie nieuwe stallen.

Opbrengst

De dieren komen in groepen van 12.600 stuks van eendenbroederij Groot Stikken in Groenlo of Boesveld in Klarenbeek. "Hiervan valt ongeveer 1 tot 2 procent uit", vertelt Van der Kamp. "Dat zijn de dieren die achterblijven, daar doe je weinig aan." Uitval door ziekte heeft de eendenhouder niet. "Het zijn sterke dieren, er komt geen antibiotica of enting aan te pas." Kosten worden er op het gebied van medicijnen niet gemaakt en ook de kiloprijs is op het moment gunstig. Toch valt de netto-opbrengst momenteel tegen. "De voer- en stroprijs liggen hoog en ik weet niet of die op korte termijn zakken", verklaart Van der Kamp de tegenvallende resultaten. Op verschillende manieren probeert hij de kosten omlaag te krijgen, bijvoorbeeld door naar alternatieven voor stro te kijken. "We verbruiken hier 600 ton per jaar. De prijzen zijn in een jaar tijd omhoog gegaan van 87

euro naar 150 euro per ton, dus dat scheelt nogal wat." Aan welk alternatief hij denkt, houdt de eendenboer liever voor zich. "Straks rent iedereen daar naartoe", lacht hij. Over roosters onder de drinknippels heeft de ondernemer eveneens nagedacht, maar ook dat vergt een flinke investering. "Bovendien is stro diervriendelijker."

Voer

Een ander punt waarop de eendenhouder experimenteert om de kosten te verlagen, is het voer, waarvan er per jaar 3500 ton doorheen gaat. Meer dan twintig jaar werd het voer geleverd door Gebrs. Fuite, maar sinds een maand is De Valk Wekerom leverancier. "We hadden geen klachten over Gebrs. Fuite, helemaal niet, maar we wilden eens wat anders proberen", legt de eendenhouder uit. Of er onderaan de streep uiteindelijk meer overblijft, weet hij nog niet. "Dat moet zich nog

bewijzen." De eenden krijgen brokjes gevoerd in voerpannen van VDL. Het systeem is voorzien van een vijzel en een opliersysteem. De eenden hebben continu voer tot hun beschikking. Ze krijgen de eerste veertien dagen startvoer, daarna afmestvoer. Water krijgen ze via drinknippels. "Met open water wordt het een kliederboel", meent Van der Kamp.

Slacht

Als de eenden 45 dagen oud zijn, wordt er een vangploeg ingehuurd. Vijf man vangen de eenden; Van der Kamp drijft de eenden zelf naar de vangploeg. De eenden, zo'n 500.000 per jaar, worden afgeleverd aan Coöperatieve Verenigde Slachtpluimvee Export Harderwijk (VSE). Van daaruit wordt zo'n 90 procent geëxporteerd naar landen als Duitsland, Frankrijk en de Canarische Eilanden. "In Nederland wordt het product voornamelijk afgenomen door Chinese restaurants, maar langzamerhand zie je eendenborstfilet ook steeds vaker in de supermarkt", aldus Gea van der Kamp.

De slachterij zoekt nog eendenhouders. Zelf zit het echtpaar aan het maximum aantal dieren. "Het bouwblok is vol. Bovendien moet je personeel hebben als je nog groter wordt, daar wordt je alleen maar kwetsbaarder van", besluit Van der Kamp. ♦

Mest

De eendenhouderij is zo klein, dat er nauwelijks regelgeving is. "Het enige waarmee je te maken hebt, is de mestafzet", vertelt eendenhouder Alex van der Kamp. Hij zet zijn mest af bij verschillende afnemers. "Het wordt gebruikt in de bloembollensector en in de akkerbouw." De mest wordt opgeslagen en afgeleverd wanneer de prijs gunstig is.